

Ναυτεμπορική / Ένθετο, 19/11/2010

“Χτίζοντας ένα αποτελεσματικό σύστημα αποταμίευσης”

Αλέξανδρος Σαρρηγεωργίου

Πρόεδρος Επιτροπής Ζωής, Συντάξεων και Τραπεζοασφαλειών της ΕΑΕΕ
Διευθύνων Σύμβουλος EFG Eurolife Ασφαλιστικής

Στο θέμα των συντάξεων, στη χώρα μας υπάρχει κατά τη γνώμη μου μία “ενοχλητική αλήθεια” την οποία θα μπορούσε κανείς να ονομάσει ο “διπλός λογαριασμός”.

Η γενιά των baby boomers, αυτοί δηλαδή οι οποίοι γεννήθηκαν από το 1946 έως το 1965 και από τους οποίους πολλοί ήδη πλησιάζουν να μπουν σε περίοδο συνταξιοδότησης, αντιμετωπίζει το εξής πρόβλημα: ενώ πρέπει να πληρώνουν τις συντάξεις εκείνων που τώρα είναι συνταξιούχοι με το υπάρχον αναδιανεμητικό (pay as you go) σύστημα, πρέπει να βάλουν ταυτόχρονα και χρήματα στην άκρη για τη δική τους σύνταξη με το λεγόμενο κεφαλαιοποιητικό σύστημα (fully funded). **Πρέπει δηλαδή να πληρώσουν ένα διπλό λογαριασμό.**

Επιχειρώντας μια σύντομη θεώρηση του ασφαλιστικού, τι προβλήματα έχουμε δηλαδή και πως πάμε να τα λύσουμε, προσωπικά τα χωρίζω σε 2 κατηγορίες:

- **τα διαχειριστικά**
- **τα διαρθρωτικά**

Διαχειριστικά είναι τα θέματα που αφορούν στα υπάρχοντα ασφαλιστικά ταμεία δηλαδή στον 1ο κυρίως αλλά και στο 2ο πυλώνα.

Αφορούν σε θέματα όπως, η μέση ηλικία συνταξιοδότησης, οι πρόωρες συντάξεις, η βελτιστοποίηση διαχείρισης των χρημάτων που έχουν συσσωρευτεί, οι συγχωνεύσεις ταμείων και ο περιορισμός σπατάλης, η βελτίωση της επενδυτικής πολιτικής και άλλα παρόμοια.

Όλα αυτά τα κρίσιμότερα θέματα αντιμετωπίζονται με τις έως τώρα δράσεις της κυβέρνησης, κατά τη γνώμη μου, με τρόπο εν γένει ικανοποιητικό, αφορούν όμως αποκλειστικά στην καλύτερη διαχείριση των παραμέτρων του υπάρχοντος αναδιανεμητικού συστήματος.

Από αναλογιστικές μελέτες έχει πλέον καταστεί σαφές ότι αυτό το σύστημα δεν επαρκεί για να ανταποκριθεί στη δημογραφική πίεση στο ασφαλιστικό, στο ότι δηλαδή, πολλοί περισσότεροι από εμάς θα ζούν πολύ περισσότερα χρόνια έχοντας απαίτηση να διατηρήσουν ένα υψηλό επίπεδο διαβίωσης.

Αυτές οι απαιτήσεις μπορούν να λυθούν μόνο εάν συμπληρωματικά προς το υπάρχον σύστημα ληφθούν μέτρα διαρθρωτικά, τα οποία θα επιτρέψουν την οικοδόμηση και ενός κεφαλαιοποιητικού συστήματος συντάξεων. Για να το θέσουμε απλά, ενός κεφαλαιοποιητικού συστήματος συντάξεων όπου ο καθένας πολίτης αυτής της χώρας θα έχει το δικό του αποταμιευτικό συνταξιοδοτικό λογαριασμό.

Τα ελλειπή αποθεματικά των ταμείων, αλλά και η συνεχώς διευρυνόμενη δυσαναλογία του αριθμού του ενεργού πληθυσμού προς το σύνολο των συνταξιούχων, δείχνουν ότι η δουλειά αυτή πρέπει να ξεκινήσει άμεσα, έπρεπε να είχε ξεκινήσει χθες. Η παγκόσμια οικονομική κρίση άλλωστε και οι επιπτώσεις της στα αποθέματα και στις αποταμιεύσεις έχει απομειώσει ακόμη περισσότερα τα αποθέματα που είναι διαθέσιμα για το μέλλον.

Είναι σημαντικό να χτιστεί ένα σύστημα κεφαλαιοποίησης, να κάνουμε δηλαδή το μέσο Έλληνα να αποταμιεύσει κεφάλαια τώρα για τη δική του σύνταξη - κι εδώ πρέπει να σημειώσουμε το προφανές ότι οι νέοι πρέπει να αποταμιεύσουν κεφάλαια με μακροπρόθεσμο ορίζοντα και για να γίνει αυτό πρέπει να κινηθούμε σε 3 επίπεδα: **φορολογικά κίνητρα, θεσμικό πλαίσιο και εποπτεία.**

Καταλαβαίνουμε ότι σε εποχές τέτοιας πίεσης στα δημοσιονομικά, κάθε συζήτηση για φορολογικά κίνητρα είναι δύσκολη. Ματαιοπονούμε όμως αν νομίζουμε ότι οποιαδήποτε μερίδα του κοινού θα πεισθεί να αποταμιεύσει μακροπρόθεσμα για τη σύνταξή της, αν αυτό δε μπορεί να το κάνει **προ φόρων**. Αυτές οι αποταμιεύσεις μπορούν να έρθουν και να στηρίξουν την εγχώρια κεφαλαιαγορά μέσα από ένα θεσμικό πλαίσιο που θα τις κατευθύνει κατά κύριο λόγο σε κρατικά ομόλογα και το ελληνικό χρηματιστήριο. Το θεσμικό αυτό πλαίσιο θα εξασφαλίζει την αξιοπιστία του συστήματος των επενδύσεων και, βεβαίως, η ίδια η πολιτεία θα κληθεί να εποπτεύσει το σύστημα είτε μέσω της Τράπεζας της Ελλάδος ή και όποιου άλλου εποπτικού οργάνου εκείνη αποφασίσει, όπως πχ και της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής.

Τέλος, εκτιμώ ότι ο καταλληλότερος φορέας για την υλοποίηση αυτού του κεφαλαιοποιητικού συστήματος, ο οποίος αγγίζει τον 2ο (ασφαλιστικά ταμεία ή ταμεία επαγγελματικής ασφάλισης) όσο και τον 3ο πυλώνα είναι η ιδιωτική ασφάλιση.

Πιστεύουμε, ότι αν το ζητούμενο είναι η ύπαρξη υποδομής, που σημαίνει ανθρώπινο δυναμικό, κεφάλαια, μηχανογράφηση, τεχνογνωσία και βεβαίως η ύπαρξη εμπειρίας στους τομείς αυτούς, η ιδιωτική ασφάλιση διαθέτει όλους αυτούς τους παράγοντες.

Έχουμε ένα κλάδο στη χώρα μας, τον κλάδο της ιδιωτικής ασφάλισης ο οποίος λειτουργεί υπό την εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδος πλέον, με κριτήρια αξιοπιστίας που υπαγορεύονται πλέον ουσιαστικά από το Solvency II και εδώ σημειώστε ότι Solvency II δε σημαίνει μόνο κεφαλαιακή επάρκεια, αλλά και κανόνες για την αξιόπιστη λειτουργία μιας ασφαλιστικής εταιρίας και ο οποίος επαναλαμβάνω, μέσα σε θεσμικό πλαίσιο που θα καθορίσει η πολιτεία και που θα εξασφαλίζει την υγιή λειτουργία του συστήματος, μπορεί άμεσα να δώσει τη λύση που χρειάζεται.

Όσα προανέφερα δεν είναι τίποτα παραπάνω από λύσεις και μάλιστα από τις πιο ήπιες λύσεις που έχουν ήδη εφαρμοστεί εδώ και χρόνια σε πολλές χώρες του εξωτερικού . Είναι δε ηπιότερες και από αυτά που οι ίδιοι οι πολίτες φαίνεται να ζητούν.

Πρέπει λοιπόν να ξεκινήσουμε ως κοινωνία άμεσα. Ο καιρός γαρ εγγύς.